

Trzy pytania o klimat. Kościół

TRZY PYTANIA O KLIMAT

O. JAN MARIA SZEWEK

TEOLOG, RZECZNIK
KRAKOWSKIEJ
PROWINCJI
OO. FRANCISZKANÓW

Rozmowa z ojcem Janem Marią Szewkiem, teologiem, rzecznikiem prasowym krakowskiej prowincji franciszkanów.

Papież Franciszek w szczególny sposób wskazał na troskę o Ziemię, jako nasz wspólny dom, wyrażony w encyklice Laudato si'. W jaki sposób chrześcijanie mogą troszczyć się o swój region?

Ojciec Święty zachęca nas do nawrócenia ekologicznego, do zmiany stylu życia, do wytworzenia zmiany w nawykach konsumenckich, do gotowości do bezinteresownego wyrzeczenia oraz wielkodusznych gestów wdzięczności. Do rozwoju wstrzemięźliwości i zdolności radowania się, mając niewiele.

Papież Franciszek postuluje konieczność edukacji ekologicznej, wychowania do odpowiedzialności za środowisko naturalne, kształtowania sumień. Jego zdaniem to są

zadania dla rodziny, szkoły, Kościoła i mediów.

Te środowiska mogą zachęcać do różnych zachowań, które mają bezpośredni i znaczący wpływ na troskę o środowisko. Takich jak: unikanie stosowania tworzyw sztucznych i papieru; zmniejszenie zużycia wody; segregowanie odpadów; gotowanie tylko wówczas, gdy będzie można zjeść to, co ugotowano; korzystanie z transportu publicznego lub wspólne korzystanie z samochodu przez kilka osób; sadzenie drzew; wyłączanie niepotrzebnego światła itp. Równie ważne jest podejście z szacunkiem do innych istot żywych

Niezwykle istotna jest prezentacja ekologicznych inicjatyw Kościoła katolickiego. Jakie działania dla powstrzymania zmian klimatu podejmuje dziś Kościół?

Pierwszorzędną rolą Kościoła jest kształtowanie sumień, edukowanie, wychowywanie. Papież Franciszek jako pierwszy z zastępców Chrystusa na ziemi poświęcił w całości swoją encyklikę tematyce ekologicznej, ochronie przyrody, środowiska. Choć dla sprawiedliwości trzeba powiedzieć, że Kościół wypowiadał się na te tematy wcześniej. Sam pp. Franciszek przypomina nauczanie na temat ochrony przyrody swoich poprzedników i Katechizmu Kościoła Katolickiego. Kościół mówi o tych rzeczach przynajmniej od czasów pontyfikatu Piusa XII (1939-1958).

W 1979 r. Jan Paweł II ogłosił św. Franciszka z Asyżu patronem ekologów. Dwa lata później przy naszym krakowskim seminarium powstał Ruch Ekologiczny św. Franciszka z Asyżu (REFA). Jego celem jest budowanie cywilizacji miłości. Do jego zadań należą m.in. popularyzacja nauczania Kościoła na tematy ekologiczne, chrześcijańska edukacja ekologiczna, kształtowanie właściwego wizerunku ekologa – katolika, popularyzowanie stylu życia respektującego ograniczenia społeczne i przyrodnicze. REFA opracowała np. rachunek sumienia nie tylko dla ekologów, który wielokrotnie promujemy, ale także dla dzieci i młodzieży do sakramentów i w kaznodziejstwie.

REFA prowadzi portal internetowy chrześcijańskich ekologów swietostworzenia.pl.

Gdzie szukać religijnej inspiracji do działań na rzecz klimatu i ochrony środowiska?

W Piśmie św., w Katechizmie Kościoła Katolickiego, w Encyklice *Laudato si'*, w portalu swietostworzenia.pl czy w literaturze franciszkańskiej.

„Pieśń słoneczna” albo jak inni wolą „Pochwała stworzeń” to modlitwa uwielbienia św. Franciszka z Asyżu, która uważana jest za jeden z najbardziej lubianych tekstów literatury chrześcijańskiej. To św. Franciszek z Asyżu wszystkie stworzenia – ożywione i nieożywione: rośliny, zwierzęta, planety, żywioły – nazywał siostrami i braćmi. Bo wszyscy mamy tego samego Ojca – Stworzyciela, a zatem jesteśmy dla siebie nawzajem rodzeństwem. Na marginesie, braćmi mniejszymi nazywał siebie i nas – swoich współbraci. Św. Franciszek lubił wszystkie zwierzęta, ale szczególnie te, które przypominały mu o Bogu, które kierowały jego myśl na Niego, np. gołębie czy baranki.

Bo w Piśmie Świętym Duch Święty zstąpił na Chrystusa „w postaci cielesnej, niby gołębica”, a Chrystus nazywany jest przez św. Jana Chrzciciela „Barankiem Bożym”. To św. Franciszek z Asyżu był prekursorem rezerwatów. „Żądał, aby w klasztorze zawsze zostawiano część ogrodu nie uprawianą, aby rosły w niej dzikie zioła, tak aby ci, którzy je podziwiają, mogli wznieść myśl do Boga, twórcy tak wielkiego piękna”.

Pamiętajmy, że człowiek stworzony przez Boga na Jego obraz i podobieństwo powołany jest do budowania, a nie do niszczenia. Ma uprawiać i doglądać ogrodu, w którym umieścił go Bóg. Ma być ogrodnikiem, który troszczy się o powierzony mu świat.

Zadanie realizowane w ramach działania C5 projektu LIFE EKOMALOPOLSKA „Wdrażanie Regionalnego Planu Działań dla Klimatu i Energii dla województwa małopolskiego” (LIFE-IP EKOMALOPOLSKA / LIFE19 IPC/PL/000005) dofinansowanego ze środków programu LIFE Unii Europejskiej oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.